

Het vierde artikel uit de koker van BLMC gaat over de facilitaire uitdagingen bij een speciale school: het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Het Conservatorium en de Kunstacademie maken deel uit van de Hogeschool der Kunsten. Het staat bekend als vooruitstrevend en kwalitatief hoogstaand. Om de afdeling Facilitaire Zaken in te richten zijn bij de school drie scans uitgevoerd: een organisatiescan, een inkoopscan en een logistieke scan rondom de organisatie van een aantal afdelingen. Kees Sjoorda is vanaf 2009 tot juli 2011 interim Facility Manager. Met enthousiasme vertelt hij over zijn ervaringen in deze unieke werkomgeving.

door Atty van de Brake, BLMC

Kees Sjoorda, interim Facility Manager: "Mijn uitdaging is om structuur te brengen in een omgeving van creativiteit en impulsiviteit"

Behalve een opleiding van jongvolwassenen is er ook een school voor jong talent. Kinderen vanaf groep 8 van de basisschool kunnen al starten met het ontwikkelen van hun talent. Na de basisschool kan men via een traject in het voortgezet onderwijs, een HBO-opleiding en/of master volgen. Soms verblijven deze jonge kinderen bij pleegouders of de ouders besluiten te verhuizen naar de regio. Al met al heeft het ontwikkelen van creatief talent op jonge leeftijd veel impact op het gezin. "Op zaterdagen komen in het Conservatorium ook al kinderen vanaf 5 jaar voor algemene muzikale vorming, zang, dans of een instrument bespelen. Het is een hele leuke omgeving waarin de talenten les krijgen van talenten," vertelt Kees Sjoorda. In de ondersteunende diensten werken 22 mensen. Op de school werken tussen de 250-300 docenten en 1000 studenten. Voertaal is grotendeels Engels doordat minimaal 50 procent van de studenten uit het buitenland komt.

Werkzaamheden

In de periode van 2009 tot nu zijn er diverse zaken de revue gepasseerd. We lichten er een paar interessante onderwerpen uit:

- Organisatiescan;
- Onderzoek binnenklimaat en CO₂;
- Inkoopscan;
- Logistieke scan van een aantal afdelingen.

Organisatiescan

In 2009 heeft de interim Facility Manager een organisatiescan uitgevoerd. De reden hiervoor was dat twee managementleden door omstandigheden afwezig waren, waardoor een herverdeling van taken nodig was. Na deze scan zijn de beheersmatige taken naar een staffunctie gegaan. Kees Sjoorda heeft als tijdelijke manager naast

de onderdelen arbo, veiligheid, inkoop en gebouwenbeheer (lucht, licht, onderhoud) ook de taak van interim Facility Manager op zich genomen. "Mijn werk heeft, naast puur facilitair werk (onderhoud en services), ook direct te maken met onderwijssteuning. Het is een uitdaging om in deze wereld van creativiteit en impulsiviteit structuur te bieden, zodat de talenten zich zonder al te veel zorgen kunnen ontwikkelen."

Binnenklimaat

In 2010 is er een groot onderhoudsproject met betrekking tot de luchtbehandeling uitgevoerd. Kees: "Er staan hier muziekinstrumenten met een waarde tussen de 300.000 tot 500.000 euro. Om die instrumenten in goede kwaliteit te houden, moet het klimaat beheerst worden. Denk dan aan 20 graden qua temperatuur en een vochtigheidsgehalte van 50-60 procent. Doe je dit niet dan is de kans op herstemmen of reparatie groot. In onze school is dit natuurlijk een gevoelig punt."

CO₂

Naast het binnenklimaat als aandachtspunt, stimuleert de overheid via het thema 'Frisse scholen, gezonde scholen' het optimaliseren van de luchtkwaliteit van leslokalen. Daarom heeft het Koninklijk Conservatorium nu een proef lopen om het CO₂ gehalte beter te beheersen. "Er is een CO₂ gestuurde ventilatie geïnstalleerd in een klaslokaal. Er wordt nu gemeten of deze manier van het controleren van CO₂ werkt. Natuurlijk gaan we dit dan in alle klaslokalen toepassen. Er zijn ook een aantal kinderen met astmatische aanleg, dat hebben we in deze proefopstelling ook meegenomen," aldus Sjoorda.

Inkoopscan

Belangrijk onderdeel van facility management bij scholen is de verantwoordelijkheid voor inkoop. Op verzoek van de directie is daarom een inkoopscan uitgevoerd. Hierbij worden kosten en inkoopvoorwaarden onderzocht. Dit werd ingedeeld in drie onderdelen: Huisvesting, Services en Middelen. Sjoorda: "Alle facturen leggen we langs de lat van de inkoopscan. Dit heeft al tot forse efficiëncyslagen geleid. Het is ook een kwestie van aandacht en prioriteitenstelling. De markt verandert steeds, quick wins zijn snel te behalen. Als je een pak papier voor 1,50 euro goedkoper kan inkopen voor dezelfde kwaliteit, dan scheelt dat enorm. Uiteindelijk denken we met deze efficiëncyslag 15 procent te besparen. Onze studenten kunnen namelijk niet bijverdienen, zij hebben geen tijd om in de horeca te werken. Van half negen tot tien uur 's avonds zijn de repetitieruimtes continu bezet. Thuis oefenen met een instrument kan vaak niet. Als je in Den Haag een advertentie leest voor kamerhuur dan lees je vaak 'geen huisdieren en geen muziekinstrumenten'."

Logistieke scan

Het meeste recente project dat startte eind 2010 is een logistieke scan naar de samenwerking tussen een aantal afdelingen, waaronder de facilitaire afdeling. Deze scan is in de afrondende fase. Binnenkort

wordt het adviesrapport opgeleverd. Dit onderzoek naar de ontwikkeling en organisatie van projecten en projectmatige, onderwijsgerelateerde activiteiten, is namens BLMC begeleid door Jeroen van Setten en Sjaak Lekkerkerker.

Kees Sjoorda: "Bijzonder hierbij is de kleinschaligheid waarmee wij te maken hebben, binnen deze school. Onze activiteiten liggen ook dicht aan tegen onderwijssteuning en zijn er vaak sterk mee verweven. Een paar voorbeelden zijn het klaar zetten van orkesten, het verplaatsen van instrumenten, meereizen naar het buitenland door ondersteunende medewerkers, plaatsen decors etc. De samenwerking tussen verschillende afdelingen en disciplines vergt veel overdracht en overleg. Daarom is het goed om eens scherp te kijken via deze scan waar de verbeterpunten liggen."

Methode

De methode die gehanteerd werd bij deze scan is het interviewen van betrokkenen en de resultaten in twee workshops in alle openheid bespreken. Jeroen van Setten, junior consultant: "Het betrof een vijftal afdelingen betrokken bij de ontwikkeling en organisatie van projecten en projectmatige activiteiten. Hierbij valt te denken aan concertuitvoeringen en balletvoorstellingen, maar ook aan projecten in kleinschaligere settings als audities en individuele aanvragen van studenten. Dit alles met het oog op verdere professionalisering van dit organisatieonderdeel en ingeschatte verbeteringmogelijkheden met betrekking tot zowel de effectiviteit als de efficiëntie van dit proces. Uitgangspunt van de zogenaamde 'logistieke scan' is het in nauwe samenwerking met de medewerkers identificeren en benutten van verbeterpotentieel rondom de aspecten proces, mens en middel en hun onderlinge afstemming. Grotere en kleinere aandachtspunten zijn al doende in kaart gebracht en een door de medewerkers gedragen advies ter verbetering is opgesteld. De energie en passie die de medewerkers in het belang van het Koninklijk Conservatorium aan de dag leggen, en daarmee verweven zit in dit advies, geeft het geheel een enorme kans van slagen."

Naar aanleiding van het adviesrapport zal de directie besluiten nemen hoe de leiding en de afdeling Facilitaire Zaken na 1 juli 2011 wordt ingericht.

Uitdaging

Kees Sjoorda: "Het is een uitdaging als interim Facility Manager aan te sluiten bij wat gebeurt in de school, in combinatie met de hectiek en de creativiteit. Het onderwijsproces mag niet verstoord worden. Dit betekent bijvoorbeeld dat onderhoud altijd in vakanties gepland wordt. Structuur aanbrengen en rekening houden met de kosten is mijn uitdaging. Cultuur staat niet bovenaan de agenda van de overheid op het moment, dus ook onze school moet in toenemende mate kostenbewustzijn ontwikkelen. In de periode dat ik hier werk, zijn veel zaken voorbij gekomen: beheersing binnenklimaat, regulering CO₂, procesverbeteringen en efficiëncyslagen. Vanuit mijn jarenlange ervaring heb ik ervoor gepleit om via een lerende organisatie eigen kracht te laten ontwikkelen bij de medewerkers. Dit is volgens mij ook goed gelukt. Ik ga straks in juli met een tevreden gevoel afscheid nemen." <<

Heeft dit artikel uw interesse gewekt of wilt u aanvullende informatie, neemt u dan contact op met projectmanager Michel van Buren, 06-18813050, mvanburen@blmc.nl. Op www.blmc.nl is een gratis inkoopchecklist te downloaden, die helpt bij het gestructureerd aanpakken van een inkoopscan.

Kees Sjoorda is een ervaren facilitair consultant en heeft de afgelopen jaren projecten gedaan voor o.a. een GGZ-instelling en een vakbond.

BLMC begeleidt facilitaire optimaliseringstrajecten bij scholen, zorg en overheid. Op dit moment werken we, behalve voor het Koninklijk Conservatorium, ook voor Van Dijk Educatie in Kampen en de Stichting GAZO (gezondheidscentra) in Amsterdam. www.blmc.nl

Conciërge bedenkt fietsenrek voor fietsen met rek of mand

Het is een trend onder scholieren: fietsen met een bagagerek voorop en daarbovenop een mand of krat. Maar zo'n fiets neemt soms wel drie plaatsen in het fietsenrek in beslag. Conciërge Kees Kleibroek van het Bonhoeffer College heeft een oplossing bedacht.

Bij het Bonhoeffer College staan de fietsen met een krat of mand nu netjes in het speciale 'Bokero' fietsenrek.

Een conciërge van een school heeft een gevarieerd vak. Behalve dat je leerlingen helpt en corrigeert, moet je van alle markten thuis zijn; van het repareren van een lekke band tot het bijhouden en bestellen van bijvoorbeeld de voorraad proefwerkpapier. Het werkt vereist naast een grote mate van flexibiliteit en creativiteit ook oplossingsgericht denken. Aan deze kwaliteiten van conciërge Kees Kleibroek dankt het Bonhoeffer College een nieuwe uitvinding. De conciërge heeft namelijk een prachtige oplossing bedacht voor het plaatsen van fietsen die aan de voorkant voorzien zijn van een bagagerek.

"Mijn collega en ik lopen elke dag een rondje om te zien of alle fietsen goed zijn neergezet", vertelt Kees. "De fietsen met een bagagerek voorop zijn veel breder en nemen de plaats van twee tot drie fietsen in, dus er ontstond ruimtegebrek. Ik ben toen gaan zoeken op internet of er een oplossing was en die bleek niet voorhanden. Toen heb ik een eigen systeem ontwikkeld." Met een schets van het idee is kees naar Ron Tambach gegaan die er verder mee aan de gang ging. Ron heeft een constructiebedrijf in Egmond, de woonplaats van Kees, en een zoon op het Bonhoeffer College. "Inmiddels staan er negentig fietsenrekken waar de speciale fietsen aan opgehangen kunnen worden."

Kees en Ron hebben hun creatieve systeem de naam Bokero gegeven. Dit is een samenstelling van de eerste letters van de naam van de school en de voornamen van de bedenker en de uitvoerder van het eigentijdse fietsenrek.

Tweede Kamer wil onderzoek naar overhead in het onderwijs

De Tweede Kamer wil dat er nu eens goed wordt uitgezocht hoe het zit met de overhead bij hogescholen en universiteiten. Een motie daarover van de PvdA en de SP om de Algemene Rekenkamer dat onderzoek te laten doen, is aangenomen.

Premier Rutte zei onlangs nog dat er tussen de 30-40 procent overhead zit in het hoger onderwijs en dat de scholen de bezuinigingen dus wel op kunnen vangen. Hij bleek zich te baseren op een onderzoek uit 2003, met cijfers die gaan over 2000. In dat jaar zou 38 procent van het WO overhead zijn en 33 procent van de hogescholen.

Uit onderzoek van de NOS bleek onlangs dat de overhead bij universiteiten uit kwam op 24,4 procent en bij hogescholen op 25,8 procent. Staatssecretaris Halbe Zijlstra van hoger onderwijs gaf onlangs nog aan dat ook hij deze cijfers aanhoudt. De overhead ligt daarmee lager dan bijvoorbeeld bij ministeries, waar de overhead ongeveer 41 procent is. De Tweede Kamer wil nu definitief weten hoe het zit, en wil onafhankelijk onderzoek van de Algemene Rekenkamer.